

การวางท่อระบายน้ำมุ่งไปสู่ที่ดินของประชาชน อาจต้องรับผิดชอบละเมิด

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอนำเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งอาจได้กำหนดไว้ในข้อบัญญัติประจำปีงบประมาณ แผนการปฏิบัติราชการหรือโครงการต่างๆ ซึ่งการดำเนินงานบางพื้นที่อาจกระทบต่อประชาชน จึงอาจทำให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบดำเนินการร้องเรียนหน่วยงานของรัฐได้ แต่ถ้าหากหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการโดยก่อให้เกิดภาระเกินสมควรแก่ประชาชน อาจรับผิดชอบในทางละเมิดได้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้จะประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากนัก

หลักการและเหตุผล

หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ คงหลีกเลี่ยงไม่ได้ในการที่จะต้องจัดให้มีการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายได้กำหนดไว้ บางครั้งคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่การจัดทำโครงการต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนที่เรียกว่าก่อให้เกิดภาระเกินสมควรแก่ประชาชน หน่วยงานของรัฐรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาจต้องรับผิดชอบในทางละเมิดได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูล ได้ใช้เป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจในการทำงาน

เนื้อเรื่องบทความ

นายไก่อ (ผู้ฟ้องคดี) เป็นเจ้าของที่ดินที่ได้รับความเสียหาย กล่าวคือ นายไก่อมีที่ดินติดกับคลอง ต่อมาผู้ใหญ่บ้านและชาวบ้านได้ร่วมกันก่อสร้างสะพานและฝายกั้นน้ำ เพราะบางปีน้ำแล้งไม่เพียงพอต่อการทำนา ซึ่งการก่อสร้างห้วยข้างได้ลุกล้ำที่ดินของนายไก่อเข้าไปประมาณ ๑ - ๒ เมตร จากนั้นเทศบาลตำบลข. (ผู้ถูกฟ้องคดี ๒) ได้ดำเนินการวางท่อระบายน้ำจำนวน ๒ ท่อ โดยขุดต่ำกว่าระดับของผนังกั้นน้ำที่ทำไว้เดิม โดยดินที่ขุดนั้นได้นำไปถมใส่ต้นยางพาราของนายไก่อ จนทำให้ต้นยางพาราเกือบตาย เมื่อถึงฤดูน้ำหลาก น้ำที่ไหลผ่านจากท่อระบายน้ำได้ไหลรุนแรงทำให้เกิดการกัดเซาะดินผนังกั้นน้ำของนายไก่อได้รับความเสียหาย นายไก่อ (ผู้ฟ้องคดี) จึงได้ขอให้นายกเทศมนตรี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ขุดท่อระบายน้ำออกและวางแนวท่อระบายน้ำไปยังคลองและที่ดินบริเวณดังกล่าวเป็นที่ดินว่างเปล่าซึ่งเป็นที่ดินสาธารณะ นายกเทศมนตรีป้ายเปียงเรื่อยมา นายไก่อ (ผู้ฟ้องคดี) จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ขุดท่อระบายน้ำและวางแนวท่อระบายน้ำไปยังคลอง พร้อมทั้งดำเนินการซ่อมแซมผนังกั้นน้ำ ดินที่ถูกกัดเซาะให้กลับคืนสู่สภาพเดิม ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วางท่อระบายน้ำจำนวน ๒ ท่อ บริเวณคอสะพานซึ่งอยู่ติดกับที่ดินของผู้ฟ้องคดีในระดับที่ต่ำกว่าของฝายน้ำล้นจึงทำให้น้ำไหลไปทางท่อระบายน้ำดังกล่าว โดยไม่ไหลผ่านฝายน้ำล้น น้ำจึงพุ่งไปที่ทางดินของผู้ฟ้องคดีเพื่อไหลลงท่อระบายน้ำซึ่งส่งผลให้เกิดการกัดเซาะที่ดินและผนังกั้นน้ำของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย เมื่อพิจารณาแล้วบริเวณคอสะพานทางทิศตะวันตกซึ่งเป็นทางสาธารณะประโยชน์และเป็นแนวตรงกับแนวลำคลอง มีพื้นที่เพียงพอที่จะก่อสร้างท่อระบายน้ำได้ หากก่อสร้างท่อระบายน้ำตรงบริเวณดังกล่าว น้ำจะไหลพุ่งตรงไปตามแนวลำคลองและสามารถระบายน้ำได้มีประสิทธิภาพดีกว่าการก่อสร้างบริเวณคอสะพานหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แม้จะเป็นการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น แต่ก่อให้เกิดภาระเกินสมควรแก่ผู้ฟ้องคดี การกระทำดังกล่าวจึงก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แม้ในชั้นของการพิจารณาคดีในศาลปกครองชั้นต้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะได้ทบทวนกันของฝายกั้นน้ำล้นออกทำให้น้ำสามารถไหลผ่านสะดวกขึ้น แต่น้ำยังคงไหลเข้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่เช่นเดิม การทบทวนกันฝายน้ำล้น

/จึงยัง...

จึงยังมีใช้การแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนหรือความเสียหายของผู้ฟ้องคดีให้หมดสิ้นไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงยังคงมีหน้าที่ต้องดำเนินการเพื่อให้ความเดือดร้อนหรือความเสียหายของผู้ฟ้องคดีหมดสิ้นไป เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกระทำการก่อความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีอันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐจึงต้องรับผิดชอบผู้ฟ้องคดีในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ เมื่อความเสียหายดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีเป็นผลโดยตรงจากการกระทำละเมิดของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง จึงเห็นควรให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ แก้ไขความเดือดร้อนเสียหายดังกล่าว โดยการรื้อถอนท่อระบายน้ำคอนกรีตจำนวน ๒ ท่อ ออกจากบริเวณคอสะพาน้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดีหรือดำเนินการโดยวิธีอื่นใดที่ทำให้น้ำไม่ไหลพุ่งปลู่ที่ดินของผู้ฟ้องคดี จนทำให้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีเสียหาย และดำเนินการปรับปรุงที่ดินให้กลับคืนสู่สภาพเดิม

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๑๔๐/๒๕๖๓ เห็นได้ว่าศาลปกครองได้วางบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการ กล่าวคือ การจัดทำบริการสาธารณะ(วางท่อระบายน้ำ) แม้ได้กระทำตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายได้กำหนดไว้เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น แต่การจัดทำนั้นต้องไม่ก่อให้เกิดภาระเกินสมควรแก่ประชาชน ถ้าการกระทำดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความเดือดร้อนเกินสมควรแก่ประชาชน (ตามหลักความได้สัดส่วน) หน่วยงานของรัฐอาจต้องรับผิดทางละเมิดต่อผู้ได้รับผลกระทบตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดในผลละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๑๔๐/๒๕๖๓

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
ผู้เรียบเรียง นายจิรัฏฐ์ รอบรัตน์ นิติกรปฏิบัติการ